

Lieve vrienden van El Manguaré,

Vanuit een warm Iquitos de derde tamtam van 2011.

Nieuw personeelslid

Manguaré groeit. We begonnen anderhalf jaar geleden met twee lopende projecten, maar ondertussen zijn we uitgegroeid naar een integraal buurtprogramma. We hebben een eigen gebouw en programma's om het onderwijs op staatscholen te verbeteren en daarmee samenhangend een voorbereidende basisschool (VBO), programma's om kinderen terug op school te krijgen (TNS), een kinderdagverblijf, vroegtijdige stimulatie voor al onze programma's en voor alle kinderen uit de buurt en we hebben een sociaal programma waar we helpen met geboortepapieren, schooldocumenten, de kinderen binnen onze projecten van ontbijt en/of lunch voorzien (met hulp van de gemeente!) en ze te ontwormen en extra vitamines geven. In korte tijd zijn we enorm gegroeid. En het mooie is.....al deze programma's lopen prima.

Op dit moment zijn we bezig om van ons programma een officieel door het ministerie van onderwijs goedgekeurd programma te maken. Als dat lukt zou dat helemaal super zijn. Dan hebben we veel meer status en kunnen we op hulp via het ministerie rekenen. Denk aan personeel dat door de overheid betaald wordt.

Voor twee Hollandse dames is het op papier zetten van alle stukken en het regelen van al dit soort officiële zaken in het Spaans een ramp. Vandaar dat we vorige week **Jessy Osoria** hebben aangenomen. Deze Peruaanse dame heeft enorm veel (onderwijs)kennis en contacten, is zeer gedreven en heeft ons al meerdere keren eerder zeer goed geholpen. Naast de steun die ze ons geeft bij het regelen van alle officiële zaken, helpt ze ook met de interne trainingen van ons personeel. Wij zien het helemaal zitten met haar!

Het kinderdagverblijf loopt!

In de vorige nieuwsbrief beschreven we uitgebreid over de voorbereidende fase van het kinderdagverblijf. Na een aantal bijeenkomsten zijn we eind juni definitief van start gegaan met een groep moeders en hun kinderen. In het begin liepen we tegen heel wat problemen aan. Zo hadden we kinderen die gewend waren om op straat te zwerven of alleen thuis te zijn en te doen wat ze wilden. Moeders die niet goed wisten wat er van hun verwacht werd. Docenten die soms ook even niet meer wisten waarom sommige kindjes huilden en wat ze ermee moesten. Veel kindjes met diaree, jeukuitslag en luizen. En enkele moeders die lekker in de hangmat gingen hangen of bingo gingen spelen, omdat hun kinderen toch wel onder de pannen waren.

Ondertussen loopt het allemaal prima. We hebben op dit moment een stabiele groep moeders (plus een oma en een alleenstaande vader!), die het prima doen. Ze helpen goed mee, worden zelfs steeds actiever, geven vaker hun mening en helpen elkaar onderling.

De kinderen zijn ondertussen goed gewend en hebben een vaste routine met hun juffen. Ze zijn ontwormd en ontluisd, hebben vitamines gekregen, eten supergoed (ze worden al wat ronder) en zijn (zo veel als mogelijk) ingeschreven op de (kleuter)school.

De juffen weten ondertussen, waarom dit kindje huilt na zijn slaapje (even drinken) en hoe ze dat kindje moeten aanpakken. Ze hebben voor alle kinderen een beloningssysteem ingevoerd dat prima werkt en zorgen ervoor dat de juffen op school versted staan van de vooruitgang bij onze kindjes. We zijn nu druk bezig met een training over opvoeden, hygiëne, spelen, dansen en zingen, belonen, etc, met de moeders. Er zijn nog genoeg drempels te overwinnen maar wij zijn al ontzettend tevreden!

“Waarom” (is goed onderwijs zo belangrijk)?

Bijna elke Nederlandse ouder kent of herinnert zich maar al te goed de “waarom-fase” van hun kinderen. De fase waarin deze kleine onderzoekertjes de kennis- en geduldsgrenzen van hun ouders en andere volwassenen om zich heen testen met 1001 vragen .... En bijna elke vraag begint met het woord “*waarom*”.

We weten dat de mens een aangeboren eigenschap heeft om te willen **leren**, zonder kennis overleeft een mens niet. Daarom zetten wij (ouders en andere volwassen binnen de maatschappij) ons ieder op ons eigen manier zo veel mogelijk in om de leerlust van deze kleine mensjes te stimuleren en te begeleiden.

Maar heeft de mens ook de aangeboren eigenschap om te willen **begrijpen**?? Want daar gaat de waaromvraag uiteindelijk over ... een dieperliggend begrip van een gegeven, een situatie of een proces. En elke opvolgende waaromvraag graaft weer wat dieper ...

Kind: *“Mama, waarom wordt het `s ochtends licht?”*

Moeder: *“Omdat de zon dan opkomt, schat!”*

Pauze ...

Kind: *“Maar waarom komt de zon dan op?”*

Moeder: *“ Nou, eigenlijk is het zo dat de aarde rond draait, en soms zien we de zon (die geeft licht en dan is het dag) en soms zien we de maan (dan blijft het donker en is het nacht)”*

Kind: *“ Maar, waarom draait de aarde dan rond?”*

Etc, etc, totdat we geen antwoord meer kunnen of willen geven en we afsluiten met:

“Omdat dat nou eenmaal zo is!!!”

Wordt (op een bepaalde leeftijd) de wens om te begrijpen in elk mens geboren? Ik ben er van overtuigd van wel. Deze overtuiging komt voort uit het feit dat ik deze wens tijdens de eerste 31 jaar van mijn leven in bijna iedere Nederlander in mindere of meerder mate heb kunnen waarnemen. Maar ik ben er ook van overtuigd dat deze begripwens vlak na de geboorte van de wens als een hulpeloos zeehondje doodgeknuppeld kan worden. En deze overtuiging komt voort uit het feit dat ik in de afgelopen 11 jaar bij het merendeel van de mensen in Iquitos tegen een muur van onbegrip aanloop als ik het *waarom* van bepaalde zaken wil achterhalen.

Als hulpverlener met een Nederlandse opvoeding kan ik zeggen dat dit ons werk een stuk moeilijker (en zeker frustrerend) maakt. Wij zijn gewend de situatie eerst te observeren, te analyseren en zo goed mogelijk te begrijpen, voordat wij beslissen welke veranderingsprocessen we in gaan zetten. Daarbij komen een heleboel “waaromvragen” op tafel, die hier in Iquitos vervolgens grotendeels door onszelf uitgepuzzeld moeten worden (ipv dat ze door mensen en/of instanties uit de lokale cultuur beantwoord worden). Soms komen we er nooit achter....

En daar komt ie .... *Waarom* denken mensen hier zo weinig over het waarom na? Ik denk omdat deze mensen van jongs af aan hebben geleerd hun ouders en leerkrachten niet lastig te vallen met dit soort vragen. Kinderen hebben hier zeer weinig rechten en hun mening en vragen worden als lastig en/of onbeschoft bestempeld. Ouders en zelfs leerkrachten hebben trouwens vaak de antwoorden ook niet en weten vervolgens ook niet waar ze deze kunnen zoeken.

Kind: “ *Mama, waarom wordt het 's ochtends licht*”?

Moeder (boos): “ *Val me niet lastig met je vragen, ik ben druk bezig*”.

Kind: “*Maar waarom, mama?*”

Moeder (schreeuwend): “*Omdat dat nou eenmaal zo is, en als je nu de vloer niet veegt komt je vader met de riem!*”

Als gevolg zijn kinderen en ouderen in Iquitos vaak niet bewust of zelfs enigszins nieuwsgierig naar het waarom van zaken, situaties en gebeurtenissen in hun leven. Ze hebben trouwens sowieso wel andere zorgen aan hun hoofd.

Ik begrijp dat het vroeger in Nederland in vele gezinnen niet veel anders was. Wat heeft de verandering tot stand gebracht? Wat heeft er voor gezorgd dat hedendaagse Nederlandse kinderen een stem hebben en hun vragen serieus genomen en zelfs gestimuleerd worden? Er zijn zeker vele achterliggende culturele en sociaal-economische factoren aan te wijzen en er is daarnaast door bepaalde instanties hard gevochten voor de rechten van het kind. Maar ik ben er van overtuigd dat dit alles lang niet zoveel verandering teweeg had kunnen brengen als er niet een zich steeds verbeterend onderwijssysteem gaande was in Nederland (één van de rechten van het kind!).

Dus wat doe je als hulpverlener als de mensen om je heen, de maatschappij en de overheid in het algemeen de rechten van het kind niet erkent, laat staan toepast? Je gaat de strijd aan. Samen met vele andere instanties ga je de langdurige strijd aan om alle bovengenoemde groepen beetje bij beetje bewust te maken van het korte- en lange termijn belang van de rechten van het kind. Daarnaast pak je het probleem in de praktijk aan en leer je een kind voor zichzelf op te komen en voor een betere toekomst te vechten. Maar hoe?? Ze hebben geen fysieke kracht of financiële onafhankelijkheid.

Geef ze kennis!! .... Maar geef ze tegelijkertijd *begrip* over hun cultuur, hun thuissituatie, hun leven .... hun toekomst! Oftewel geeft ze een kans. Geef ze zelfverzekerdheid. Geef ze een stem!

Geeft ze goed onderwijs!!

Warme jungle groeten,

Marielle en Yolante

Sophie Hertzberger (21 jaar) aan het woord:

Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool in Leiden

Daar stond ik dan met mijn hutkoffer op Schiphol, negen kilo overgewicht, weliswaar gematst door de mevrouw achter de incheckbalie, maar ja, wat wil je ook als je vijf maanden op een plek gaat wonen waarvan je geen idee hebt of ze überhaupt een supermarkt hebben laat staan kledingwinkels die iets westers in hun rekken hebben hangen.

Zodra ik een stap uit het vliegtuig had gezet voelde ik de hittegolf die me tegemoet kwam van buiten. Stond ik daar in mijn bijna winterkleden en m'n Nikies in een mega tropisch klimaat. Ik kwam de aankomsthal uit en daar stond een blanke vrouw met een kindje op haar arm te wachten, ik wist het gelijk: dat moet Marielle zijn. En ja hoor!

Met hutkoffer en al op de motokar, op weg naar de plek waar ik de komende vijf maanden ga doorbrengen. Eerst nog gewoon een asfaltweg naja 'gewoon'... Het verkeer is hier één grote chaos, overal motokars en motors en alles en iedereen rijdt dwars door elkaar. Maar al gauw zaten we op zandwegen met overal kuilen, dat is weer het andere uiterste.

Enmaal thuis aangekomen heb ik de familie van Marielle ontmoet: Otto, haar man, haar twee dochtertjes Amber (bijna drie jaar) en Norah (bijna 1 één jaar) en Bonny, het zusje van Ot (18 jaar).

Daarnaast lopen er in de tuin twee honden rond en veel kippen.

Achterin de tuin zijn een aantal kamers gebouwd met douche, wc en keuken erbij. Eén daarvan is nu van mij.

De dagen na mijn aankomst in Iquitos ben ik eigenlijk op sleeptouw meegenomen door Marielle. Achterop de motor naar: de stad, de boulevard, winkels, de markt en natuurlijk ook naar de school San Lucas en het gebouw van El Manguaré.

Ik keek mijn ogen uit naar de mensen, de gebouwen, de omgeving, de cultuur, de huizen, het verkeer, de straten, enz.

De wijk waar El Manguaré ligt en de school San Lucas, bestaat uit alleen maar zandwegen, overal staan huizen van hout, golfplaten of steen. Hele gezinnen wonen en slapen in één ruimte op een zandondergrond en overal lopen kleine kinderen rond en zwangere honden.

Marielle heeft mij veel verteld over het onderwijs, de docenten en de kinderen hier in Iquitos. Als je de verhalen hoort schrik je van wat hier allemaal gebeurt met kinderen, op scholen en binnen gezinnen. En dat goed onderwijs dus zo belangrijk is, juist voor deze kinderen, die vaak weinig toekomst hebben. Maar helaas is goed onderwijs hier weinig te vinden.

Gisteren ben ik daar zelf ook achter gekomen. Tijdens het afnemen van examens bij kinderen uit de tweede klas van de basisschool, kende de meerderheid van de kinderen net de klinkers... A, e, u, o, i. Hoe is het dan toch mogelijk dat deze kinderen over mogen van de eerste klas naar de tweede klas? (noot van Marielle: omdat de overheid een wet heeft ingesteld dat er geen kinderen mogen blijven zitten in de eerste klas.)

Schoolborden worden vol gekalkt met teksten die kinderen over moeten schrijven, waarvan ze niet eens weten wat er eigenlijk staat. Het is dan ook niet gek dat kinderen hier snel afhaken en gaan lopen kloten in de klas.

En dat is waar El Manguaré aan werkt, want deze kinderen willen wel dolgraag leren. Je moet hun ogen eens zien stralen als je ze helpt met lezen.

Ik ben van plan om samen met de vrijwilligers die binnen twee á drie weken hier zullen zijn bijlessen te gaan opzetten voor kinderen die achterlopen in de klas. Zodat ook deze kinderen aan het eind van het jaar over kunnen naar de volgende klas.

Toen ik hier twee weken geleden aankwam leek het alsof ik op een filmset was neergezet. Je beseft je niet dat mensen hier dag in, dag uit aan het overleven zijn. Hele gezinnen leven hier gemiddeld van 30 Soles per dag, dat is nog geen 8 Euro(!). Iquitos is een plek waar: moeders maar kinderen blijven krijgen, waar gebroken gezinnen heel normaal zijn, waar kinderen continu met een vader zitten die alcoholist is, waar kinderen flauwvallen van de honger, waar prostitutie veel voor komt want dat is één van de makkelijkste manieren om snel geld te verdienen en ga zo maar door. En dit gebeurt allemaal terwijl wij in Nederland op de bank hangen, in een gezellig huis met sfeerverlichting, met de centrale verwarming aan en een gevulde koelkast tot onze beschikking hebben.

Als je daar over nadent, hebben wij het toch eigenlijk allemaal maar goed voor elkaar...